

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Лабораторія-центр зовнішнього незалежного оцінювання
та моніторингу якості освіти

МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ
«Організаційний механізм упровадження інноваційних
технологій та здійснення психолого-педагогічної
підготовленості вчителів (викладачів) з освітніх
вимірювань»: результати, проблеми, шляхи вирішення»
20 січня 2012 року

Черкаси
2012

Реалізація освітнього проекту «Організаційний механізм упровадження інноваційних технологій та здійснення психолого-педагогічної підготовки вчителів (викладачів) з освітніх вимірювань»: результати, проблеми, шляхи вирішення. – Черкаси: ЧОПОПП, 2012. – 65с.

У збірник увійшли виступи учасників регіонального науково-практичного семінару *«Реалізація освітнього проекту «Організаційний механізм упровадження інноваційних технологій та здійснення психолого-педагогічної підготовки вчителів (викладачів) з освітніх вимірювань»: результати, проблеми, шляхи вирішення»*, що відбувся 20 січня 2012 року в Черкаському обласному інституті післядипломної освіти педагогічних працівників.

У виступах розкрито значущість та перші кроки впровадження інноваційних технологій, зокрема тестових технологій, моніторингових досліджень, освітніх вимірювань, управління якістю освіти; використання учителем різних методів оцінювання рівня знань учнів, роль керівника в організації співпраці педагогічного, учнівського і батьківського колективів щодо вирішення питань професійної орієнтації учнівської молоді в загальноосвітніх навчальних закладах, висвітлено результати реалізації завдань проекту, які побудовані на принципах довіри і співтворчості педагогічних працівників Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, Київського регіонального центру оцінювання якості освіти, лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників та навчальних закладів області в умовах інформаційного суспільства.

Затверджено на засіданні Вченої ради інституту
Протокол № 1 від 28.02.2012 року

Т. М. Гуржій,
заступник директора
Малоржавецького НВК
Канівської районної ради

ВИКОРИСТАННЯ УЧИТЕЛЕМ МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМІРЮВАННЯ, УМІННЯ ЗАСТОСОВУВАТИ ЇХ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Освіта є пріоритетною сферою в соціально-економічному, духовному та культурному розвитку Української держави. Ключова роль у системі освіти належить учителю. Саме через діяльність педагога реалізується державна політика, спрямована на зміцнення інтелектуального та духовного потенціалу нації, розвиток вітчизняної науки та техніки, збереження та примноження культурної спадщини.

Якісна освіта вважається сьогодні міжнародною спільнотою як одна із необхідних умов успішного розвитку будь-якої країни.

У найширшому розумінні термін «якість освіти» Василь Панасюк пропонує розглядати як єдність таких компонентів, які необхідно вимірювати для одержання узагальненої оцінки та здійснення управління щодо поліпшення досягнутої якості.

Моніторинг якості освіти передбачає оцінювання таких основних складових як:

- ресурси, що вкладаються в освіту;
- освітній процес (навантаження учителів, розподіл годин по предметах, структурування змісту освіти та навчальних програм);
- результати, що їх продукує освітня система (досягнення учнів з ключових дисциплін, професійний успіх тощо).

У зв'язку з розробкою національної системи якості освіти і введенням державних стандартів стає актуальною проблема створення системи моніторингу в закладах освіти та регіональних органах управління освітою.

Ми згодні, що функції моніторингу якості освіти виглядають просто, але реалізувати його досить складно.

Моніторинг – один із механізмів забезпечення якісного рівня освіти, який дає змогу побачити успіхи і недоліки в діяльності педколективу, внести корективи, спланувати подальшу роботу. Упроваджуючи в навчально-виховний процес моніторингову діяльність, адміністрація школи, педагогічний колектив повинні прикласти чимало зусиль щодо створення координаційної структури для взаємодії всіх підрозділів НВК, в яких передбачити мету та завдання, зміст, форми та методи роботи.

Внутрішкільний моніторинг фіксує діяльність кожного учня та діяльність НВК для досягнення мети на підставі прийнятих показників. Накопичуються та

аналізуються дані моніторингових спостережень, досліджень. Проводиться педагогічна інтерпретація щодо прогностичної корекції відстежень, досліджень.

Зрозуміло, щоб досягти бажаних результатів освітнього процесу, необхідно створити такі умови, за яких контроль як функція стане свідомою самооцінкою, взаємокорекцією діяльності.

Планування роботи моніторингових досліджень розпочали з глибокого аналізу стану освітньої системи НВК.

Провідними завданнями та метою відстежень були та є:

- аналіз кількісних та якісних характеристик педагогічного складу;
- рівень навченості учнів, випускників початкової ланки;
- якість та результативність педагогічної роботи;
- сформованість загально навчальних умінь та навичок учнів;
- ступінь готовності до навчання учнів 1-го класу;
- освітнє середовище НВК;
- ступінь задоволення учнів та батьків навчально-виховним процесом;
- мікроклімат у колективі учнів та педагогів;
- рівень вихованості учнів;
- рівень роботи з обдарованими дітьми;
- рівень пізнавальних інтересів;
- сформованість мотивів навчання;
- вивчення рівня сформованості особистісно-сміслового ставлення учнів до змісту навчальних предметів;
- рівень професійної компетенції;
- націленість вчителя до саморозвитку;
- оцінювання рівня інноваційного потенціалу;
- умови НВК для розвитку інноваційної діяльності;
- використання нових інформаційних технологій.

Моніторинг освітньої діяльності вчителів здійснюється за визначеними параметрами.

Аналіз даних моніторингу дає можливість визначити певні завдання для подальшої роботи вчителя та спрямувати роботу методичних об'єднань на підвищення ефективності навчально-виховної роботи та вдосконалення особистого професійного рівня педагога. Зупинюсь на розгляді питання щодо

проектування методичної роботи на основі моніторингових досліджень.

Формуючи проект моделі методичної роботи, доцільно використовувати результати педагогічної діяльності вчителів за напрямками, актуальними для Малоржавецького НВК, і які відповідають стратегічним задачам розвитку сучасної школи.

Серед вагомих напрямків визначено такі:

- результативність освітньої діяльності;
- рівень сформованості ключових життєвих компетентностей;
- якість організації та проведення урочної та позаурочної форм роботи;
- робота з обдарованими дітьми;
- рівень саморозвитку педагогічних працівників.

Метою та завданнями моніторингу професійної діяльності працівників

НВК є:

- виявлення тенденцій у професійній діяльності педагогічних працівників;
- прогнозування подальшої діяльності щодо підвищення їхнього професіоналізму;
- визначення рівня та динаміки професійної діяльності педпрацівників;
- прогнозування розвитку професійної діяльності педагогічних працівників в НВК;
- сприяння створенню єдиного інформаційного простору, спрямованого на підвищення якості професійної діяльності педпрацівників.

Важливу роль слід покласти на формування позитивної мотивації зростання професійної майстерності педагогічних працівників.

Створення позитивного емоційного та психологічного настрою на творчу роботу, підтримка та забезпечення фахового зростання педагогів, усунення формального оцінювання праці та особистості педагога, розширення сфери матеріальних стимулів і морального заохочення є провідними факторами у формуванні позитивної мотивації щодо професійного зростання та якості зростання коефіцієнта педагогічної віддачі вчителя як професіонала.

Підсумкові показники спонукають усіх учасників освітнього процесу вдосконалювати методики, форми та методи роботи в інтересах кожного учня.

Однією з важливіших проблем організації освітнього процесу, забезпечення високих результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів, їх відповідності освітнім стандартам є створення системи відстеження результатів на кожному з етапів навчання, у кожного учня, з кожної дисципліни. На сучасному етапі виникає необхідність використання більш об'єктивних способів оцінки знань та умінь учнів, відповідності якості освіти вимогам освітнього стандарту.

Напрямки моніторингових досліджень:

1. Управлінська діяльність.
2. Професійна майстерність.
3. **Успішність навчання.**
4. Виховна робота. Психологічний стан та збереження здоров'я.

Успішність навчання

- Вивчення рівня навчальних досягнень учнів з базових дисциплін;
- аналіз якості освіти з профільних дисциплін;
- аналіз сформованості в учнів умінь самостійно здобувати і використовувати навчальну інформацію;
- визначення рейтингу участі в олімпіадах, конкурсах різних рівнів;
- вивчення мотивації навчання;
- діагностика інтелектуальних здібностей учнів;
- результативність участі школярів у роботі факультативів, спецкурсів, гуртків.

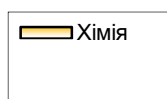
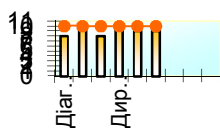
Вчитець: Гуржій Т.М

Предметний моніторинг
Дорошенко Анастасія 9 клас

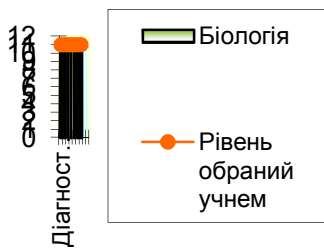
Предмет	Рівень навчальних досягнень обраний учнем (бал)	Діагностична к.р.	Тематична 1	Тематична 2	Тематична 3	Тематична 4	Тематична 5	Директорська к.р.	С.бал	I семестр
1. Укр. мова										
2. Укр. Літ.										
3. Зар. літ										
4.Анг. мова										
5. Нім. мова										
6. Історія										
7. ОБЖ										
8. Біологія	11	10	11	10	11	-	-	11	10,5	11
9. Хімія	10	8	10	8	-	-	-	10	9	9
10. Географ.										
11. Алгебра										
12. Геометр.										
13. Фізика										
14. Ф – ра										
15. Труд. Н.										
16. Музика										
17. Обр.мист										

Предметний моніторинг I семестр 2010-2011 н.р.

Дорошенко Анастасія 9 клас (біологія, хімія)

Хімія: Учениця вибрала високий рівень результативності навчальної діяльності – 10 балів. Аналізуючи динаміку розвитку навчальних досягнень відзначимо, що у 33% показнику вибір підтвердився, проте у 66% похибка складала Δ 1,5 бала.

Біологія: предметний моніторинг дозволяє виявити та відстежити динаміку розвитку навчальних досягнень учня з різних видів навчальної діяльності, контролю знань у певний період, протягом I семестру 2010-2011 н.р. Учениця вибрала високий рівень результативності навчальної діяльності – 11 балів. Аналізуючи динаміку розвитку навчальних досягнень відзначимо, що у 100% показнику вибір підтвердився з незначною похибкою $\Delta 0,7$ бала.

Предметний моніторинг допомагає своєчасно виявити труднощі, з якими зустрічається учень у навчальній діяльності, прогалини в його знаннях та вміннях. На основі отриманих результатів учитель розробляє корекційні завдання для кожного класу, індивідуально для кожного учня залежно від рівня його підготовки. Учитель планує опрацювання тих частин навчального матеріалу, які не якісно засвоїли учні. В такому випадку на рівні класу застосовується диференційоване навчання, а на рівні учня індивідуальний підхід. Для учнів із середнім рівнем учитель пропонує групові форми роботи опрацювання матеріалу, а для учнів із достатнім та високим рівнем навчання – завдання творчого характеру.

Корекція

Дорошенко Анастасії було запропоновано опрацювати додатково основні питання та теми в яких учениця проявила прогалини в знаннях при написанні діагностичних контрольних робіт з хімії та біології. Позитивні результати навчальних досягнень після опрацювання зазначеного матеріалу відразу ж відстежилися при оцінюванні Т 1 з хімії та біології так як дані теми виявилися фундаментальними для засвоєння наступних тем.

Маючи певні прогалини в знаннях, виявлені попередньо, вплинули на якість засвоєного матеріалу Т 2. Учениця приділила належну увагу усуненню прогалин і досягла бажаного результату на кінець I семестру.

Систематичне відстеження якості освіти сприяє ефективнішому оцінюванню. Це, у свою чергу, дозволяє вчителю контролювати власну діяльність та прогнозувати кінцеві рівні навчальних досягнень учнів (учня), проектувати плани навчання.

Серед корекційних завдань особливо виділяються і мають методичну забезпеченість наступні:

- чітко визначити роль і місце оціночної діяльності НВП, що викликає потребу учня та вчителя отримувати інформацію про те, чи відповідає якість знань та умінь учня, вчителя відповідним вимогам, державним стандартам;
- учитель-предметник повинен знати здібності та інтереси учнів (учня), рівень задоволеності, рівень досягнень учнів (учня);
- виявлення ресурсів для розвитку креативних здібностей засобами навчальної діяльності;
- підбір форм та методів роботи з учнями (учнем) за допомогою яких можна корегувати навченість учнів (учня);

- розвивати пізнавальну активність учнів (досягається реалізацією принципу доступності навчального матеріалу, забезпеченням «ефекту новизни» в процесі рішення навчальних задач);
- розвивати загально інтелектуальні вміння: прийоми аналізу, порівняння, узагальнення, навички групування та класифікації;
- здійснювати нормування навчальної діяльності, формувати вміння орієнтуватися в завданні, виховувати навички самоконтролю та самооцінки.

Г. Г.Паньків,
начальник методичного відділу
Київського регіонального центру
оцінювання якості освіти

ПОЗИТИВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СИСТЕМИ ЗНО: ПОГЛЯД З КИЇВСЬКОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Перспективи системи ЗНО необхідно розглядати у контексті перспективи розвитку освіти на найближче десятиріччя, які розглядалися на III Всеукраїнському з'їзді працівників освіти.

Основними документами, що розглядалися на з'їзді працівників освіти, стали проект Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, проект нової редакції Закону України «Про вищу освіту».

Метою Національної стратегії розвитку освіти на наступне десятиріччя є

- ✚ підвищення рівня і доступності якісної освіти для громадян України відповідно до вимог інноваційного розвитку економіки, сучасних потреб суспільства і кожного громадянина;
- ✚ забезпечення гармонійного розвитку людини як найвищої цінності суспільства.

Серед *стратегічних напрямків* розвитку освіти є створення національної системи моніторингу якості освіти. (Однією із основних проблем стану сучасної освіти вказано на невідпрацьовану систему моніторингу та оцінювання якості).

Процес розбудови і вдосконалення національної системи оцінювання якості і моніторингу якості освіти триває в напрямку удосконалення системи освіти на компетентнісних і демократичних засадах: на основі децентралізації системи управління освітою і розвитку автономії навчальних закладів. Створення ефективної, науково обґрунтованої національної системи моніторингу якості освіти – це забезпечення зворотного зв'язку в системі управління освітою і, значить, забезпечення керованості й цілісності

національної системи освіти – передумова дієвості та ефективності освітніх реформ.

Пропозиції УЦОЯО щодо Національної системи моніторингу якості освіти передбачають створення двох підсистем:

Національної системи моніторингу якості вищої освіти.

Для моніторингу якості вищої освіти використовуються:

- національні незалежні кваліфікаційні тести (незалежне оцінювання) на рівні бакалаврату, перш за все з масових спеціальностей у галузі комп'ютерних наук, економіки та менеджменту, права тощо;
- національні незалежні вступні тести із загальноосвітніх предметів на навчання в магістратурі (предметні та ТЗНК)

Національної системи моніторингу якості загальної освіти. Для моніторингу якості загальної освіти використовується:

- + національна система моніторингу якості навчальних досягнень початкової школи – на основі національного стандартизованого зовнішнього оцінювання учнів 4 класу;
- + національна система моніторингу якості навчальних досягнень базової школи – на основі національного стандартизованого зовнішнього оцінювання учнів 9 класу;
- + національна система моніторингу якості навчальних досягнень загальноосвітньої школи – на основі національного стандартизованого зовнішнього оцінювання учнів 11 класу.

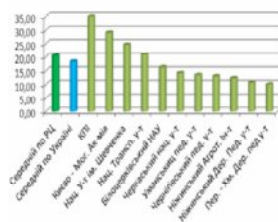
Передбачається, що тестування національної системи моніторингу якості загальної освіти включатимуть:

- тести для предметів державного пріоритету (дворівневі, у відповідності до програм (стандартів) базової або поглибленої підготовки:
 - українська мова
 - математика
 - історія України
 - іноземна мова
- комплексні тести (передбачатимуть, що тест складається з кількох субтестів із різних споріднених предметів):
 - гуманітарні предмети
 - природничі предмети

З цією метою в Україні розроблена концепція тесту загальної навчальної компетентності (ТЗНК) випускників загальноосвітніх навчальних закладів (це і є, власне, тест на здібності) і проведено педагогічний експеримент з його впровадження у 2010-2012 рр. У 2010 р. участь у експерименті взяли 200 випускників загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва та 80 першокурсників НУ «Києво-Могилянська академія». У 2011 році у експерименті брали участь студенти-першокурсники вищих навчальних закладів м. Києва, Київської, Чернігівської, Черкаської областей (1500 осіб).

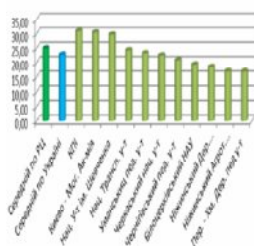
Результати експерименту:

Результати робіт ТЗНК з математики

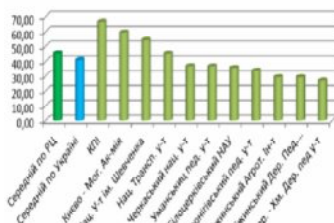

Результати робіт ТЗНК з української

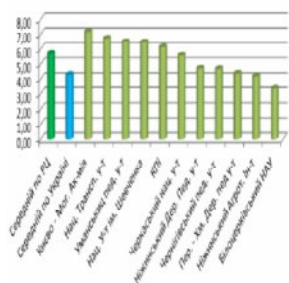
мови

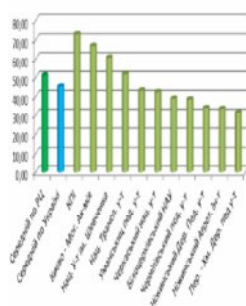
Результати робіт ТЗНК з математики і української мови

Результати ТЗНК. Ессе.

Загальний результат

Завершенням експерименту стануть дослідження прогностичної валідності тесту ТЗНК на основі результатів зимової і літньої сесій.

У 2012 році передбачається пілотування ТЗНК на національному рівні в реальних умовах вступу до вищих навчальних закладів.

Варіанти пілотування:

- враховується на певні спеціальності як вступний тест;
- враховується як універсальний тест для певних категорій вступників (вступник може обирати тест ТЗНК замість одного з профільних тестів);
- віддати ініціативу моделі використання деяким ВНЗ.

Т. Б.Саєнко,
директор Черкаської ЗОШ І-ІІІ ступенів №8
Черкаської міської ради

**СПІВПРАЦЯ ПЕДАГОГІЧНОГО, УЧНІВСЬКОГО ТА БАТЬКІВСЬКОГО
КОЛЕКТИВІВ У ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ СИСТЕМИ
«ВИПУСКНИК – АБИТУРІЄНТ – СТУДЕНТ 2012 РОКУ»**

Враховуючи інтереси суспільства, Національна доктрина розвитку освіти визначає стратегічні напрями і наголошує на необхідності «підвищення якості освіти, оновленні її змісту та форм організації навчально-виховного процесу». Водночас держава бере на себе функції забезпечення моніторингу освітнього процесу шляхом регулярного збору інформації, об'єктивного аналізу та прийняття відповідних рішень.

Отже, основним засобом вивчення якості шкільної освіти є моніторинг, система інструментарію якого здатна оцінити ефективність освітнього процесу та передбачити подальші кроки до її підвищення. Моніторинг на основі аналізу виявлених типових особливостей та тенденцій надає можливість зібрати та проаналізувати інформацію, зробити оцінку професійної підготовки, стану навчально-виховного процесу. Результати педагогічного моніторингу дозволяють висвітлити позиції керівництва, виявити мікроклімат учнівського, учительського, батьківського колективів, надаючи тим самим можливість адміністрації школи аналізувати свої дії, відповідно планувати педагогічну діяльність. Виникає необхідність отримання **регулярної** інформації для виявлення змін (позитивних чи негативних) при впровадженні педагогічного дослідження; визначення факторів, що впливають на якість освіти, та відповідна їх корекція, завчасне попередження небажаних результатів. Адже сенс моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов'язаних функцій: функції спостереження та функції попередження.

Увійшовши в програму освітнього проекту, школа підготувалася, як теоретично, так і практично. Необхідно було продумати організацію проведення моніторингів (розклад, комп'ютерне забезпечення, педагогічний супровід), а також ознайомитися з чинниками, які можуть вплинути на

результати моніторингу та перекрутити істинні оцінки. Такими чинниками стали:

- якість та досконалість діагностичного інструментарію;
- професійність і відповідна підготовленість кадрів;
- зміна кадрів у процесі дослідження;
- періодичність проведення діагностування;
- відбір (еквівалентність груп) учасників дослідження;
- групова фальсифікація результатів;
- вплив соціально-територіального середовища;
- швидкість протікання періоду адаптації учасників дослідження;
- фактори, що не змінюються з часом, і фактори, що змінюються.

Ще до проведення моніторингу учням було запропоновано визначитися з предметами, з яких вони бажають пройти зовнішнє незалежне оцінювання. Після отримання основної частини результатів моніторингу був проведений порівняльний аналіз з результатами річного оцінювання. Учні ще на початку 11 класу побачили, які їх орієнтовні знання з предметів, визначених ними для проходження ЗНО. Все це з'єднали в аналітичні таблиці. Обговорили спочатку на нараді вчителів. А вже потім запросили батьків, чесно показали їм реальну картину результатів моніторингу та співставили їх з освітніми запитами щодо предметів ЗНО. Педагогічна освіченість батьків нерідко відстає від реальної педагогічної ситуації, суспільних потреб, очікувань дитини. **Які питання були висвітлені та розв'язані за допомогою результатів моніторингу? Це:**

- рівень оволодіння вчителями, учнями критеріїв оцінювання знань учнів;
- проведено оцінку готовності випускників до вибору професії;
- отримано об'єктивну інформацію про стан викладання та рівень знань, умінь і практичних навичок учнів;
- здійснений порівняльний аналіз споріднених дисциплін;
- спроектовано на основі цих досліджень заходи з підвищення якості вивчення навчальних предметів;
- розроблені заходи з надання необхідної організаційно-методичної та адресної допомоги учням та вчителям;
- виявлений рівень самоосвітньої компетентності учнів і вчителя.

Зрозуміло, що перелік цих предметів після моніторингу дещо був учнями змінений, а у більшості випадків змінилося відношення до вивчення предмета. Змінилося це відношення з боку вчителів - у бік покращання стану викладання предмету, з боку батьків - щодо більш серйозного ставлення до підготовки дитини до вступної кампанії, і з боку учнів. І чим раніше це відбулося, тим краще, бо результати першого семестру вже зазначили відповідні позитивні зміни у навчанні учнів. Ми скористувалися моделями коригувального етапу за результатами моніторингового дослідження рівня знань учнів 11-х класів з предметів (додаток 1, 2,3), який був надісланий інститутом з документами освітнього проекту, і розробили заходи корекції.

Оскільки освітній процес будується здебільшого дорослими для дітей, то важливим показником ефективності діяльності загальноосвітніх навчальних закладів є суб'єктивна думка дітей та дорослих.

В рамках впровадження проекту моніторингу якості освіти проведено опитування щодо рівня задоволення різними аспектами організації навчально-виховного процесу в закладі освіти його учасників-учнів 9 – 11 класів, батьків вчителів.

Метою проекту було визначення рівня задоволення освітніх потреб учнів та їх батьків і встановлення факторів, які мають суттєвий вплив на цей показник. Актуальність дослідження полягала в необхідності визначення пріоритетних напрямків системи методичного супроводу навчально-виховного процесу.

Питання анкет базувались на таких аспектах:

- наскільки комфортно почувають себе учнів під час навчально-виховного процесу;
- чи задоволені рівнем освітньої підготовки учні та їх батьки,
- якими є причини утруднень учнів у навчанні,
- які форми і методи набуття ними нових знань переважають під час навчального процесу;
- наскільки учні роблять свідомий вибір профілю навчання;
- чим керуються батьки під час вибору навчального закладу для своїх дітей.

За результатами аналізу отриманих результатів прийшли до наступних висновків (рис.1):

1. Суттєво переважає думка учнів та батьків, що їх освітні потреби задоволені. Вона становить 65,53 % серед учнів та 68,46 % серед батьків.
2. Відсутність істотної різниці між показниками результатів опитування учнів та батьків свідчить про об'єктивність цієї оцінки.
3. Викликає стурбованість той факт, що в середньому кожна 14 дитина та кожен 12 батько зазначили про недостатній рівень задоволення освітніх потреб дітей школою.
4. Співставлення отриманих результатів учнів та батьків із отриманими результатами анкетування вчителів свідчать про суттєве переоцінка цієї позиції з боку педагогічної спільноти. Дев'ять із десяти вчителів вважають рівень освітньої послуг, які надає загальноосвітня школа як високий.

Серед факторів, які мають суттєвий вплив на рівень навчальних досягнень учнів, є рівень мотивації учнів, ступінь легкості (важкості) отримання нових знань, наявність ускладнень в процесі навчання.

Лише у третій частині учнів не виникає ускладнень під час набуття нових знань. Відстежується динаміка поступового зниження їх кількості протягом II та III ступенів освіти.

В опитаних учнів переважає середній рівень мотивації. Як вони зазначають, ходять до школи або через строгий контроль, або через бажання догодити педагогам та вчителям.

Найбільш поширеною причиною ускладнень серед учнів всіх вікових категорій при набутті нових знань є низький рівень засвоєння попереднього матеріалу. На другому місці серед причин ускладнень – низький рівень запам'ятовування нового матеріалу (швидко забувають раніше вивчений матеріал). Так, кожен другий учень має прогалини у засвоєнні раніше вивченого матеріалу, кожен четвертий - швидко забуває раніше вивчений матеріал, кожен п'ятий - не вміє застосовувати теоретичний матеріал при розв'язуванні задач, вправ; кожен десятий - не вміє визначати головне в поданому матеріалі та працювати самостійно. Отже, існує необхідність вивчення причин труднощів в навчанні кожної дитини з подальшою розробкою плану корекції по їх усуненню.

Відзначається суттєве розходження у кількісних показниках, отриманих під час опитування вчителів та учнів, щодо засобів навчання, які використовуються на уроках. Особливо це стосується твердження, що на уроці використовується тільки підручник, за яким розбіжність складає майже 13 % . 60 % батьків у містах зазначили важливість такого критерію як рейтинг навчального закладу, його статус і вагомість цього критерію дуже важлива.

Таким чином, на основі результатів експериментального дослідження та теоретичного аналізу ми вважаємо, що організація моніторингу якості освіти дає можливість приймати відповідні управлінські рішення та прогнозувати навчально-виховні ситуації на наступний навчальний рік; оперативно втручатися і вносити відповідні корективи до педагогічного процесу; конкретно планувати роботу з відповідної проблеми з учителями та учнями; створювати умови для порівняння власної оцінки діяльності педагогічного колективу з незалежною оцінкою.

Додаток 1

Тест з математики

КЛАС	НАЙВИЩИЙ БАЛ	НАЙНИЖЧИЙ БАЛ	СЕРЕДНІЙ БАЛ
11 – А	35	5	16
11 – Г	78	5	38
11 – Л	86	8	43

Тест з історії

КЛАС	НАЙВИЩИЙ БАЛ	НАЙНИЖЧИЙ БАЛ	СЕРЕДНІЙ БАЛ
11 – А	59	3	21
11 – Г	59	44	50

11 – Л	62	38	52
--------	----	----	----

Тест з хімії

КЛАС	НАЙВИЩИЙ БАЛ	НАЙНИЖЧИЙ БАЛ	СЕРЕДНІЙ БАЛ
11 – А	34	9	20
11 – Г	80	9	60
11 – Л	74	6	46

Тест з географії

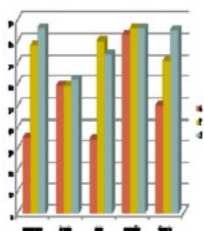
КЛАС	НАЙВИЩИЙ БАЛ	НАЙНИЖЧИЙ БАЛ	СЕРЕДНІЙ БАЛ
11 – А	83	8	35
11 – Г	86	25	62
11 – Л	86	28	58

Тест з біології

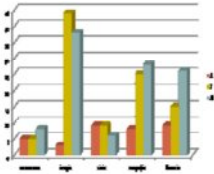
КЛАС	НАЙВИЩИЙ БАЛ	НАЙНИЖЧИЙ БАЛ	СЕРЕДНІЙ БАЛ
11 – А	50	9	23
11 – Г	71	15	44
11 – Л	85	26	67

Додаток 2

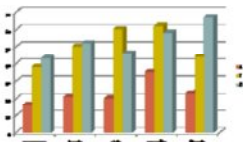
Найвищий бал серед 11-х класів

Найнижчий бал серед 11-х класів

Середній бал серед 11-х класів

О. В.Денисенко,

директор Гельмязівської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Золотоніської районної ради

СПІВПРАЦЯ ПЕДАГОГІЧНОГО, УЧНІВСЬКОГО ТА БАТЬКІВСЬКОГО КОЛЕКТИВІВ У ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ СИСТЕМИ «ВИПУСКНИК – АБІТУРІЄНТ – СТУДЕНТ 2012 РОКУ»

У наш час інформаційний потік, що розкриває шляхи вибору вищого навчального закладу, великий і розрізнений та носить рекламний характер. Підлітку, який бажає продовжити освітню підготовку, стає все складніше зробити власний вибір.

Ще один висновок: профорієнтаційна робота не відповідає тим вимогам, які висуває сучасний соціальний та науково-технічний прогрес. Сьогоднішні учні-випускники можуть обрати професію з кількості такої, яка в кілька сот разів більша, ніж та, що була на початку ХХ ст. Адже протягом століття виникла значна кількість нових професій, сучасні нормативні професіографічні документи нараховують їх більше 40 тисяч.

Тобто можливості вільного вибору професії кожним юнаком чи дівчиною дуже широкі. На підставі проведених соціологічних досліджень робимо висновок про те, що учні вагаються зробити правильний вибір стосовно вищого навчального закладу, фаху. Природно, що в цьому випадку перевага може надаватися не тому ВНЗ, де є спеціальності, що найбільше підходять учню, а тому закладу, який знаходиться ближче до дому, де менший конкурс при

вступі, де навчаються друзі або той ВНЗ, який батьки рекомендують тощо. У цій ситуації програє підліток (добре, якщо фах йому сподобається і він буде добре вчитися, інакше – змарнує час), втрачає ВНЗ (студент не бажає вчитися) і держава використовує кошти на навчання посереднього працівника. Іноді це виражається навіть у тому, що напередодні вступних іспитів потенційний абітурієнт не знає, куди йому подавати документи. Швидше за все такий підхід до вибору майбутньої професії негативно впливає на абітурієнта як на майбутнього фахівця і відбивається на його кваліфікації. Безвідповідальні і нічим не обґрунтовані рішення здатні призвести до того, що все життя людина буде незадоволена своїм випадковим вибором, що криє в собі небезпечні наслідки: від формування почуття безвідповідальності за результати власної праці до спрямування активності на асоціальну поведінку.

Нині через соціально-економічні умови в нашому суспільстві не кожний потенційний абітурієнт поїде в інше місто на навчання. Вагомими причинами його відмови (поряд із фінансовими) є брак інформації про навчальний заклад, спеціальності, умови проживання тощо.

Щоб вирішити ці проблеми в Гельмязівській ЗОШ І-ІІІ ст. налагоджена співпраця педагогічного, учнівського та батьківського колективів у вирішенні завдань системи «Випускник - абітурієнт – студент».

Профорієнтаційна робота будується на таких концептуальних засадах:

1. Виявлення здібностей підлітка й надання йому інформації про майбутню діяльність, професію.
2. Організація роботи гуртків, в яких можна поглибити й розвинути свої здібності.
3. Участь у предметних олімпіадах і конкурсах МАН.
4. Проведення позакласних заходів щодо можливостей працевлаштування з використанням новітніх розробок у різних галузях науки (психології, педагогіки, обчислювальної техніки, комунікацій тощо).

З цією метою проводиться:

- профдіагностична робота з учнями з використанням глобальних телекомунікаційних мереж, що дозволяє звернутися учням для пошуку інформації до електронних бібліотек та баз даних ВНЗ, зробити запис по електронній пошті, пройти комп'ютерне тестування своїх здатностей, інтересів, визначити найбільш цікаві професії й одержати докладну інформацію про них;
- профінформаційна робота з учнями проводиться на позакласних заходах, уроках-екскурсіях до ВНЗ (поїздка до Уманського педагогічного університету ім. П.Тичини 20.01.12 р.) та провідних підприємств, на яких використовують новітні інформаційні та управлінські технології.

Випускники школи, які стали успішними студентами провідних закладів України, на зустрічах, які стали доброю традицією, передають інформацію з перших уст абітурієнтам – одинадцятикласникам, проходять навчально-виробничу практику у школі.

На базі школи проводяться зустрічі з відомими випускниками різних років. Адже зі стін школи вийшли 11 докторів наук, 11 кандидатів, 3 Герої Соціалістичної Праці, Герої Радянського Союзу, Кавалер орденів Солдатської слави трьох ступенів, 3 заслужені вчителі, 2 заслужені лікарі, 4 генерали, заслужений діяч мистецтв, член-кореспондент Академії наук. Допомагає в проведенні профорієнтаційної роботи в системі «Випускник-абітурієнт-студент» створений на базі школи музей «Історія школи» (відкритий в 2010 році на честь 250-річчя заснування освіти в Гельмязова). У музеї є матеріали, що висвітлюють діяльність відомих випускників школи, їхні професійні досягнення. У шкільному музеї проводяться екскурсії, зустрічі з випускниками, відкриті уроки і т.д.

У профорієнтаційній роботі з учнями зводиться до мінімуму так звана теорія і робиться так, щоб важливі теоретичні положення усвідомлювалися під час практичних занять. Так, наприклад, 11 листопада 2011 року у школі проведено зустріч-навчання учнів 10-11 класів із Василем Миколайовичем Фурманом, ректором Київського університету банківської справи, доктором економічних наук, професором. У ході зустрічі він провів семінар-тренінг «Як стати успішним». Окрім наукової роботи, Василь Миколайович очолює громадську організацію «Наш дім – Шевченків край». Без сумніву, такі зустрічі варто проводити з нашою молоддю. Таке корисне спілкування допоможе їм розібратися зі своїми думками та зробити правильний вибір.

У школі створено куточок профорієнтаційної роботи, діє інформаційний термінал, де згідно графіка під керівництвом вчителя чи учня-інструктора школярі зможуть дізнатися про різні професії. Щорічно учні школи (випускники) відвідують Золотоніський Центр зайнятості. Провідні фахівці організовують практичні заняття, зустрічі, семінари.

Потенціал, що активізує, несе в собі практичні всі існуючі методи реалізується по-різному. Наприклад, такий явно «неактивний» метод, як лекція, можна реалізувати набагато успішніше, якщо її прочитають викладачі вузів або ерудовані батьки, і при цьому використовуються мультимедійні комп'ютерні засоби.

Під час проведення позакласних заходів застосовуються методи, потенціал яких переважно досить високий, навіть у роботі з пасивними аудиторіями. Це профорієнтаційні ігри з класом, профорієнтаційні ігрові вправи та мікроситуації, карткові профконсультативні методики.

У період допрофесійної підготовки учнів, співпраці батьків і вчителів вирішується проблема життєвого і професійного самовизначення молоді. З цією метою проводяться і психолого-педагогічний всеобуч батьків, засідання батьківського комітету школи, ради школи.

У школі проводиться психологічною службою, педагогами-організаторами та вчителями профдіагностична та профорієнтаційна робота, здійснюється взаємодія з іншими навчальними закладами України.

У всіх класах організується психолого-педагогічне та профорієнтаційне тестування у три етапи для паралелей 9-х, 10-х та 11-х класів. На першому етапі виявляється сфера бажаної діяльності, на другому – уточнюється професійний

вибір, а на заключному етапі формується список вибору професій. Організатори активно використовують методики: «Диференціально-діагностичне опитування», «Карта інтересів» тощо.

З 2005 року розпочато активну співпрацю з вищими навчальними закладами та підписано угоди про співробітництво, зокрема, з Національним аерокосмічним університетом «Харківський авіаційний інститут(ХАІ) – 2009р., Білоцерківським аграрним університетом – 2011р., Черкаським національним університетом ім.Б.Хмельницького – 2011р., Рівненським університетом водного господарства – 2007 р., Маслівським державним аграрним технікумом – 2010 р.. викладачі названих ВНЗ згідно з планом профорієнтаційної роботи проводять виїзні лекції та семінарські заняття в школі.

На базі школи також проводяться виїзні тестування. За останні 5 років 42 випускники стали студентами цих ВНЗ.

З метою співпраці, взаємодопомоги, виявленні спільних інтересів укладено угоди про співпрацю між Гельмязівською ЗОШ I-III ст.. і спеціалізованою школою № 260 м. Києва, загальноосвітньою школою I-III ст.. № 19 м. Черкас.

Укладені угоди з навчальними закладами допомагають педагогічному і учнівському колективам у:

- розробці навчальних планів, програм із навчальних профільних предметів;
- упровадженні в школі новітніх технологій навчання і виховання;
- розробці методичного забезпечення для проведення профорієнтаційної роботи з учнями школи;
- організації та проведенні для учнів школи олімпіад із природничих та гуманітарних наук;
- отриманні спеціальної інформації щодо діяльності названих навчальних закладів;
- залученні до навчально-виховного процесу професорсько-викладацького складу ВНЗ.

На базі школи створено Гельмязівський освітній округ, який надає освітні послуги навчальним закладам із семи шкіл району. Для учнів 10-11-х класів розроблено навчальні плани, організовано профорієнтаційну роботу, підготовку до ЗНО.

Тому в співпраці педагогічного, учнівського та батьківського колективів у вирішенні завдань системи «Випускник – абітурієнт – студент» нами виділено такі основні напрямки роботи:

1. Виявлення інтересів, здатностей учнів, первинних професійних уподобань і їхньої динаміки.
2. Виявлення соціальних настанов, допомоги при їх формуванні.
3. Визначення мотивації вибору та її структури.
4. Формуванні готовності до реального рівня самореалізації.
5. Знайомство з профілями, рекомендації щодо підготовки до вступу у ВНЗ.

Сьогодні школа працює над створенням моделі компетентного випускника та організації роботи педагогічного колективу з її реалізації.

О. А. Бондаренко,
завідувач лабораторії-центру ЗНО та
моніторингу якості освіти Черкаського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У свій час і В.Сухомлинський, і О.Захаренко відводили вчителю провідну роль у втіленні інновацій. Тому сьогодні подальшої розробки та вдосконалення потребують питання науково-методичного забезпечення процесу підготовки педпрацівників до впровадження інноваційних технологій. Проаналізувавши рівень підготовки педпрацівників з цього питання, було виявлено ряд проблем, які вимагають додаткового поглибленого вивчення під час проходження ними курсової перепідготовки. **Це:**

- системний підхід до здійснення моніторингу якості освіти з використанням тестових технологій;
- створення системи тестового оцінювання навчальних досягнень учнів;
- загальнотеоретична та практична підготовка вчителів до педагогічного оцінювання;
- підготовка вчителів до створення тестових завдань та укладання якісного тесту.

Зазначені проблеми підтвердили, що існують суперечності між:

- потребою загальноосвітньої школи у вчителях, здатних використовувати інноваційні методи оцінювання та упроваджувати моніторингові дослідження у навчальному процесі, наявністю соціального замовлення на таких учителів і невідповідністю більшості вчителів до практичної реалізації цієї потреби;
- практичною потребою в системі підвищення кваліфікації теоретичного обґрунтування і методичного забезпечення підготовки вчителів до застосування інноваційних методів та моніторингових досліджень у професійній діяльності та недостатньою розробленістю цього питання в педагогічній науці;
- бажанням учителів до експериментальної діяльності, творчого пошуку, необхідністю стимулювання діяльності в цьому напрямку і відсутністю мотивації.

Пошук можливих шляхів розв'язання названих вище протиріч зумовив створення системи підготовки педагогічних працівників до впровадження

інноваційних технологій оцінювання якості освіти і проведення моніторингових досліджень.

Першими кроками реалізації цієї системи стали:

- визначення концептуальних ідей, обґрунтування моделі та визначення завдань щодо впровадження зовнішнього незалежного оцінювання і моніторингу якості освіти в області, які подано у збірнику «Зовнішнє незалежне оцінювання і моніторинг якості освіти»;
- розробка комплексних програмно-цільових проектів «Основні напрями моніторингових досліджень у системі загальної середньої освіти Черкаської області на 2007-2010рр.», «Основні напрями моніторингових досліджень у системі загальної середньої освіти Черкаської області на 2011-2014рр.»;
- запровадження програми модульного лекційно-практичного курсу «Науково-методичний і психологічний супровід моніторингу якості освіти» та програми дистанційного курсу «Тестування як інноваційний метод вимірювання предметних та інших видів компетентностей учнів»;
- розробка та реалізація освітнього проекту «Організаційний механізм упровадження інноваційних технологій та здійснення психолого-педагогічної підготовки вчителів (викладачів) з освітніх вимірювань», основними завданнями якого є підвищення якості освіти в області; здійснення освітніх вимірювань, упровадження інноваційних технологій; створення системи регіонального моніторингу якості загальної середньої освіти; формування у педагогічних працівників інноваційної культури.

Обмін досвідом, співпраця педагогів навчальних закладів, методистів методкабінетів та працівників інституту післядипломної освіти сприяли розширенню мережі опорних шкіл з питань упровадження моніторингових досліджень та використання тестових технологій.

З метою удосконалення теоретичної компетентності вчителів з питань педагогічних вимірювань та моніторингових досліджень, укладання якісного тесту, створення тестових завдань та з метою оптимізації процесу підготовки педпрацівників до упровадження тестових технологій під час моніторингових досліджень розроблено спецкурс очно-дистанційної форми «Компетентнісний підхід до системи педагогічних вимірювань та управління якістю освіти» (автори: Лісова Н.І., Бондаренко О.А.), електронні програми «Знайка», «Завуч», «АМПЕР» (автор – Щербаков А.Г.).

З метою дослідження якості освіти в області працівниками лабораторії-центру у співпраці з центром освітніх тестувань Черкаського національного університету відпрацьовано процедуру проведення масових досліджень та тренувальних тестувань у режимі on-line, апробовано алгоритм проведення таких досліджень для вивчення рівня навчальних досягнень. У тісній співпраці

вибудовується система заходів щодо ліквідації виявлених проблем та корекції навчально-виховного процесу з метою підвищення якості освіти.

Згідно з наказом Черкаського ОІПОПП від 25.11.2011 № 01-03/43 «Про затвердження творчих груп», лабораторією-центром ЗНО та моніторингу якості освіти створено творчі групи розробників та експертів тестових завдань з української мови, історії України, математики, біології, хімії та географії з проблеми розробки тестових завдань та експертизи тестів, підготовки інструментарію до проведення тренувальних тестувань та створення електронної бази тестів. Усього співпрацюють з лабораторією 156 розробників тестових завдань та 25 експертів. Нашими партнерами є також методисти Київського РЦОЯО, які надали суттєву допомогу у створенні бази тестових завдань. Сьогодні завершено підсумковий етап роботи творчої групи вчителів української мови і літератури та створено електронний збірник тестів з української мови для учнів 11 класів, який буде розміщено на сайті Черкаського національного університету. З лютого 2012 року кожен випускник матиме вільний доступ до бази тестів.

У зв'язку з цим значно підвищується роль системи підвищення кваліфікації щодо створення умов для оновлення знань і поглиблення вмінь учителів та формування потреби в особистісному і професійному зростанні з питань використання інноваційних технологій.

. М. Піддяча,
директор Катеринопільської
загальноосвітньої школи I-III ступенів
№1 Катеринопільської районної ради

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

«Безпаперова інформатика розвивається виключно швидкими темпами. Найбільш завзяті апологети телематики пророкують, що вже недалеко той день, коли зникнуть звичайні книги, газети і журнали. Натомість кожна людина буде носити з собою «електронний» блокнот, який представляє собою комбінацію плоского дисплея з мініатюрним радіопередавачем. Набираючи на клавіатурі цього «блокнота» потрібний код, можна (перебуваючи в будь-якому місці на нашій планеті), викликати з гігантських комп'ютерних баз даних, пов'язаних в мережі, будь-які тексти, зображення (у тому числі й динамічні), які й замінять не тільки сучасні книги, журнали і газети, а й сучасні телевізори».

Віктор Михайлович Глушков

Україна поступово від постіндустріального суспільства приходить до інформаційного суспільства, в якому інформація використовується як стратегічний ресурс.

Основними характеристиками інформаційного суспільства є:

- збільшення ролі інформації і знань у політичному, економічному, соціальному та культурному житті суспільства;
- зростання обсягу інформаційно-комунікаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті;
- створення глобального інформаційного простору, **що забезпечує:**
 - ефективну інформаційну взаємодію людей;
 - їхній доступ до світових ресурсів;
 - задоволення їхніх потреб у інформаційних продуктах та послугах.

Кожен учитель та кожен учень для реалізації себе в сучасному суспільстві як особистості повинні мати сформовану інформаційну культуру, бо саме вона є важливим фактором успішної професійної та непрофесійної діяльності та захищеності людини в суспільстві.

Інформаційно-комунікаційна компетентність учителя є сукупністю знань, навичок та вмінь, що формуються в процесі навчання та самонавчання інформаційним технологіям, а також здатність до виконання педагогічної діяльності за допомогою інформаційних технологій.

Звичайно, для впровадження ІКТ у школі потрібні певні умови, які допоможуть правильно і доцільно побудувати загальну структуру і не втратити досягнення цілі. Саме такі необхідні умови успішного впровадження інформаційно-комунікаційних технологій як :

- внутрішня впевненість у корисності впровадження ІКТ на різних етапах навчального процесу;
- наявність комп'ютерної техніки;
- професійно розроблене програмне забезпечення для навчання з методичними матеріалами;
- знання та вміння щодо використання ІКТ, дадуть можливість підготувати вчителів до впровадження ІКТ у школі.

Вважаємо, що системну підготовку вчителя можна отримати лише тоді, коли проводити поступове, практичне навчання з розумінням можливостей сучасних технічних засобів та програмних засобів електронного призначення, психолого-педагогічних аспектів використання комп'ютерної техніки, враховуючи кваліфікацію, мотивацію, вік.

Інформаційно-комунікаційна компетентність учителя в нашій школі досягається навчанням окремо взятих, а на кінцевому етапі згрупованих в єдину систему таких компетентностей:

- технологічної (усвідомлення комп'ютера як універсального автоматизованого робочого місця для будь-якої професії). При наявності технологічної компетентності вчитель зможе використовувати програмні та апаратні засоби найбільш ефективно

- (орієнтуватися в різноманітних програмних середовищах, знати можливості апаратних засобів. Наприклад, працювати з програмами створення презентацій, використовувати апаратні засоби: сканер, веб-камеру, інтерактивну дошку тощо);
- алгоритмічної (усвідомлення комп'ютера як універсального виконавця алгоритмів і універсального засобу конструювання алгоритмів). При наявності алгоритмічної компетентності – опанувати сучасні системи розробки програмного забезпечення, створювати алгоритми (наприклад, створювати сценарії проведення уроків, диспетчери навчань за допомогою конструкторів);
 - модельної (усвідомлення комп'ютера як універсального засобу інформаційного моделювання). При наявності модельної компетентності – опанувати професійні пакети комп'ютерного моделювання та використовувати моделі електронних засобів навчального призначення (наприклад, використовувати моделі електронних засобів навчального призначення з фізики, хімії, біології на уроках);
 - дослідницької (усвідомлення комп'ютера як універсального технічного засобу автоматизації навчальних досліджень). При наявності дослідницької компетентності – застосовувати технічні засоби автоматизації досліджень (наприклад, виконувати лабораторні роботи з фізики, опрацьовувати матеріали до дослідницьких проектів);
 - методологічної (усвідомлення комп'ютера як основи інтелектуального технологічного середовища). При наявності методологічної компетентності – використовувати ІКТ для вирішення своїх соціальних потреб (наприклад, брати участь у форумах, листуватися електронною поштою, готувати електронні матеріали, враховуючи правовий аспект подання та використання інформації).

Сучасний учитель може отримати навички використання інформаційно-комунікаційних технологій самостійно, або відвідуючи будь-де курси користувачів, але такі знання, на жаль, дуже часто формують тільки технологічну компетентність учителя, що дає йому можливість працювати з окремими програмами, але не допомагає змоделювати та провести урок із впровадженням електронних засобів навчального призначення в комп'ютерному класі. Не кожен учитель психологічно готовий до використання як інформаційно-комунікаційних технологій, так і інтерактивних технологій навчання, розуміє тенденції розвитку інформаційних технологій, можливості та результати їх впровадження.

Проаналізувавши програми вивчення ІКТ та врахувавши всі психолого-педагогічні аспекти, ми визначили сформовану структуровану програму знань, що стала основою для вивчення ІКТ учителями та підвищення їхнього рівня інформаційно-комунікаційної компетентності:

Теоретичні основи.

1. Інформація, види та властивості.
2. Інформаційна система. Інформаційні технології.
3. Інформаційне моделювання.
4. Основи штучного інтелекту.

Програмне забезпечення.

1. Операційна система.
2. Текстовий процесор.
3. Табличний процесор.
4. Антивірусні програми.
5. Програми-архіватори.
6. Програми для створення електронних презентацій.
7. Програми для створення публікацій, сайтів.

Комп'ютерні мережі і телекомунікації.

1. Локальні мережі.
2. Глобальна мережа Інтернет. Сервіси Інтернету.
3. Пошук інформації в Інтернеті.
4. Електронна пошта. Форуми. Інтерактивне спілкування в Інтернеті.

Соціальна інформатика.

1. Інформаційне суспільство, інформаційні ресурси.
2. Законодавство про авторське право.
3. Інформаційна безпека людини, суспільства, держави.
4. Інформаційні війни.

Отже, творчість, емоційність і натхнення вчителя будуть завжди цінуватися суспільством, особливо, якщо вчитель буде збагачуватися новими знаннями, використовувати ефективні технології навчання, зокрема, й *інформаційно-комунікаційні*.

Т. А. Скорик,
директор Черкаської спеціалізованої
школи І-ІІІ ступенів №28
Черкаської міської ради;
О. В. Кобильник,
заступник директора з навчально-
виховної роботи

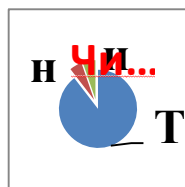
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ОСНОВІ ІКТ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Практика сучасної освіти все більше уваги приділяє проблемі психологічного супроводу педагогічного процесу. Готуючи навчальне

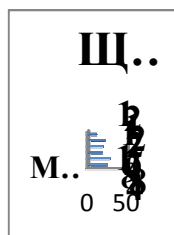
середовище школи до впровадження тестових технологій на основі ІКТ, ми провели спеціальні дослідження, спрямовані на вивчення формування психологічної готовності учнів до контрольних вимірювань через тестові технології на основі ІКТ.

Вивчаючи мотиваційний компонент, ми поставили запитання: Чи потрібне Вам тренувальне тестування? В опитуванні взяло участь 38 учнів 11-х класів.

Результати опитування:

Наступним було запитання: Що дало Вам тренувальне тестування? До цього запитання були запропоновані варіанти відповідей, на які учні відповіли таким чином:

Отже, рівень мотивації учнів до роботи з тестами за допомогою ІКТ досить висока і обумовлена бажанням отримати кращі бали під час ЗНО, а тому впроваджуваний освітній проект є важливим компонентом навчально-виховного процесу, спрямованого на підготовку випускників до вступу у ВНЗ.

Наступним етапом наших досліджень було вивчення психологічного аспекту на рівні когнітивного компоненту навчальної діяльності: на що орієнтуються учні при виборі предметів для ЗНО. Нас цікавило, як ненав'язливо і переконливо допомогти їм спрямувати свої зусилля на предмети, що дадуть можливість вступити до обраного вузу і факультету.

Ми провели моніторинг за кількома напрямками:

1. Визначили кількість учнів, що обирають на тестування певний предмет. В опитуванні взяли участь 18 учнів класу з поглибленим вивченням математики і 24 учні класу з поглибленим вивченням української мови.

2. Склали діаграму результатів тестувань учнів 11-х класів та тестувань за матеріалами ЗНО в різних аспектах.

Порівняли результати учнів, які поглиблено вивчають математику та українську мову.

Порі..

100

За результатами моніторингу виявили, що математичний клас отримав кращі результати з усіх предметів, зокрема, з української мови, крім хімії. Це стало поштовхом для роботи з учнями, батьками та вчителями 11-Ф класу з питань додаткової підготовки учнів, як психологічної, на предмет мотивації досягнення кращих результатів, так і до практичної. Довелось шукати шляхи, як це зробити: запровадили додаткові заняття, індивідуальну роботу тощо.

3. Дослідження результатів тренувань учнів з різним рівнем знань з одного і того ж предмета, наприклад, з хімії, показали, що, в цілому, учні, які знають окремі предмети, одержали результати кращі, ніж учні, які навчаються добре. Це ще раз підтверджує, що рівень мотивації, зацікавленості та інші чинники варто вивчати, а показники враховувати і використовувати для досягнення кращих результатів.

Ре...

260

4. Важливими є і здорова конкуренція та амбіції. Дмитро набрав на тестуванні з української мови за матеріалами ЗНО найменшу кількість балів у класі, при цьому висловлювався, що він усе знає, але не хоче цього демонструвати. Та побачивши набагато кращі результати своїх однокласників, принішк. Тут варто не критикувати учня, а знайти слова, які б допомогли йому зберегти гідність у даній ситуації і довести свою здатність до виконання завдань на вищому рівні. Так і сталось: тести з географії, хімії, фізики, біології, математики Дмитро склав краще (від 133 до 177 балів).

Резуль...

200

Резуль...

200

5. Вплив на результати має і час, який використовують учні для виконання тестів. Наприклад, Дмитро попрацював над розв'язком тестових завдань від 10 до 40 хв. Відповідно до часу зростали і бали. Отже, необхідно вивчати причини, чому учень працює більше чи менше, проаналізувати зв'язок між часом і балами за тести, переконати, що наполеглива праця обов'язково увінчається успіхом.

Час...
50

6. Нами було проаналізовано результати тестувань із усіх предметів відповідно до часу, витраченого на кожне тестування, учениці, яка має високий та достатній рівні навчальних досягнень. Тут ми відстежили ще і результати з предметів, які вона планує складати на ЗНО, а які – ні. Час і результати, як і в попередньому випадку, залежать прямо пропорційно. Насторожив результат учениці з фізики, яка написала швидко, і отримала найнижчий результат. Якщо фізика обрана нею на ЗНО, то треба обговорити, це питання і віднайти шляхи покращення результату.

Резу...
200

**Кі...
50**

Отже, всебічні дослідження результатів тестувань дають можливість педагогічному колективу комплексно працювати над створенням коригувальних програм, прийняттям рішень, застосуванням прийомів і засобів підвищення психолого-педагогічної мотивації учнів до самореалізації, досягнення кращих результатів з підготовки до проходження ЗНО. Разом з тим, пробні тестування допомагають учням зосереджувати увагу не лише на змісті навчального матеріалу, а й удосконалювати вміння використовувати на практиці інформаційно-комунікаційні технології.

Д.В.Бунякін,
директор Черкаської спеціалізованої
школи I-III ступенів №17
Черкаської міської ради

МОДЕЛЬ ШКІЛЬНОГО ЦЕНТРУ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЯК ОПОРНОГО В ОСВІТНЬОМУ ОКРУЗІ

Хочу наголосити на важливості освітнього проекту у підвищенні рівня якості освіти в області та необхідності відкриття шкільного центру моніторингу як опорного в кожному освітньому окрузі. Пропоную ознайомитися з проектом:

***Положення
про шкільний центр моніторингу якості освіти***

1. Загальні положення

Шкільний центр моніторингу якості освіти (надалі центр моніторингу) є структурним підрозділом загальноосвітнього навчального закладу і опорним в освітньому окрузі. У своїй діяльності керується наказами та розпорядженнями керівника ЗНЗ.

Правовою основою здійснення моніторингових досліджень є:

1. Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 р. № 1060-12;
2. «Національна доктрина розвитку освіти», затверджена Указом Президента України від 17.04.2002 р № 347/2002;
3. Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 1013 (1013/2005) «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні»;
4. Указ Президента України від 20.03.2008 р. № 244 (244/2008) «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні»;
5. Указ Президента України від 30.09.2010р. № 926/2010 «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні»;
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки.

Метою діяльності шкільного центру якості освіти є забезпечення ефективного та об'єктивного інформаційного відображення стану якості шкільної системи освіти, відстеження динаміки якості освітніх послуг, ефективності управління якістю освіти.

2. Основні завдання шкільного центру моніторингу якості освіти

2.1. Організаційно-технологічна підготовка освітян, що передбачає:

- здійснення технологічного процесу щодо впровадження інноваційних технологій (тестових, ІКТ, освітніх вимірювань) в системі ЗНЗ та системі загальноосвітніх навчальних закладів освітнього округу;
- створення бази тестів за програмами загальної середньої освіти;
- упровадження електронних засобів під час моніторингових досліджень на районних (міських) та шкільних рівнях;
- підготовка інформаційних матеріалів.

2.2 Створення шкільної системи моніторингу якості освіти на основі ІКТ.

2.3. Проведення соціально-психологічних та педагогічних досліджень.

2.4. Упровадження досягнень педагогічної та психологічної наук, передового досвіду з питань управління якістю освіти.

3. Структура шкільного центру моніторингу якості освіти

Роботу шкільного центру моніторингу якості освіти очолює заступник директора, голова методичної ради школи. Його помічниками є завідувач кабінету (вчитель інформатики) та голови шкільних методичних об'єднань учителів.

Центром охоплюються два напрями:

- інформаційно-аналітичний;
- навчально-методичний.

Інформаційно-аналітичним керує заступник директора школи, а навчально-методичним з питань упровадження освітніх вимірювань, тестових технологій, ІКТ – завідувач комп'ютерного кабінету, вчитель інформатики.

Шкільний центр моніторингу якості освіти відповідно до завдань, зазначених у

п. 2.1:

1. Організовує:

- педагогічний моніторинг – вивчення рівня навчальних досягнень учнів, дослідження якості змісту шкільної освіти на основі ІКТ;*
- психолого-педагогічний моніторинг – вивчення впливу сім'ї, шкільного середовища на формування особистості підростаючого покоління;*
- психологічний моніторинг – вивчення емоційної, психічної рівноваги, моральних пріоритетів і цінностей;*
- соціологічний моніторинг – вивчення соціальних умов життя, навчання й праці учасників освітнього процесу*
- статистичні дослідження у сегменті загальної середньої освіти (I – II класи ЗНЗ).*

2. Поширює інформаційно-аналітичні матеріали з питань моніторингу якості освіти у навчальному закладі та освітньому окрузі.

3. Проводить тренінги з питань підготовки вчителів освітнього округу до впровадження освітніх вимірювань, тестових технологій, ІКТ.

4. Організовує пробні тестування, апробації тестових завдань відповідно до завдань діяльності в освітньому окрузі.

5. Бере участь у науково-методичних конференціях з питань оцінювання, моніторингових досліджень, освітніх вимірювань.

4. Контроль за діяльністю центру

Шкільний центр безпосередньо підзвітний директору загальноосвітнього навчального закладу.